Príloha č. 1

UČEBNÉ OSNOVY

Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí „Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách“.

Východiská plánovania výchovno- vzdelávacej činnosti

Plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti vychádza z vlastných cieľov, poslania a zamerania materskej školy (ďalej len MŠ), z analýzy výchovno-vzdelávacej činnosti za predchádzajúce obdobie, projektov prebiehajúcich v MŠ a z rozhodnutia pedagogickej rady.
Učebné osnovy sa nevypracúvajú ako definitívne, nemenné, môžu sa upravovať a dopĺňať za vopred určených podmienok. (Podľa dohody na pedagogickej rade).
Obsahové celky sú vypracované tak, aby učiteľkám umožnili prispôsobovať edukačnú činnosť konkrétnym deťom s ich vzdelávacími potrebami – pružne, vzhľadom na individuálne osobitosti.
Niektoré výkonové štandardy sa plnia/dosahujú každodenne, priebežne, počas celej dochádzky dieťaťa do materskej školy.
Každý obsahový celok v sebe obsahuje všetky vzdelávacie oblasti a vzájomne sa prepájajú.

Spôsob plánovania

- Na úrovni materskej školy vychádza plánovanie zo ŠVP a jeho výkonových štandardov.
- Plánovanie je rozpracované na jeden týždeň pri akceptovaní minimálnej frekvencie opakovania vzdelávacích oblastí na jeden mesiac, ktoré je v odporúčaní rozvrhnutia vzdelávacích oblastí v ŠVP.
- Učiteľka v rámci edukačnej činnosti v cielených vzdelávacích aktivitách vzájomne kombinuje a prelína vzdelávacie oblasti, zohľadňuje vývinové osobitosti detí, ich proces učenia sa, rešpektuje variabilitu detí a socio-kultúrne prostredie, z ktorého deti pochádzajú.
- Pri plánovaní učiteľka vychádza z dôkladného poznania vzdelávacích štandardov a výkonových úrovní detí a dokáže si voliť vhodné metódy, stratégie, formy a prostriedky pre svoju výchovno-vzdelávaciu činnosť.
- Výber vzdelávacích štandardov zo vzdelávacích oblastí v ŠVP (minimálne v rozsahu uvedenom v odporúčaní), aktivít a činností je v kompetencii učiteľky.

Špecifiká plánovania

- V MŠ plánujeme tematicky.
- Pri plánovaní vychádzajú učiteľky z
    - ročných období a s nimi súvisiacich
    - mesačných tém
    - týždenných pod tém,

  Tie si tím učiteliek vytvoril spoločne. Nie sú však striktne dané a nemenné.
- Rozdelenie vzdelávacích štandardov na výkonové úrovne je v kompetencii učiteliek a závisí od konkrétnej vedomostnej úrovne detí.

Vzdelávacie štandardy

- **Výkonový štandard - výkon dieťaťa**

= dosahujú sa postupne počas celého pobytu dieťaťa v materskej škole

- **Obsahový štandard - obsah vzdelávania a jeho organizácia**

= sú v ňom zadefinované základné námety na konkrétnu činnosť učiteľky

Spôsob vyhodnotenia

Evaluačné otázky - slúžia na interné vyhodnocovanie s cieľom optimálnej podpory dieťaťa a rozvoja jeho spôsobilostí, vyhodnocovania detského učenia a pokroku.

Do učebných osnov sú zaradené všetky obsahové a výkonné štandardy, ktoré sú zahrnuté do vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu.

Vzdelávacie oblasti sú v ŠVP spracované vo viacúrovňovom členení:

Jazyk a komunikácia

Cieľ: Rozvinutie kompetencie dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči

Podoblasti: Hovorená reč

Písaná reč

Matematika a práca s informáciami

Cieľ: Poskytnúť základy matematických a informatívnych poznatkov a zručností, rozvíjať logické myslenie dieťaťa, chápanie čísel a jednoduchých operácií s nimi, rozvoj základov algoritmického myslenia

Podoblasti: Čísla a vzťahy
Geometria a meranie
Logika
Práca s informáciami

Človek a príroda

Cieľ: Počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti

Podoblasti: Vnímanie prírody
Rastliny
Živočíchy
Človek
Neživá príroda
Prírodné javy

Človek a spoločnosť

Cieľ: Viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí – v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch.

- **Spoločenské prostredie**

Podoblasti: Orientácia v čase
Orientácia v okolí
Geografia okolia
História okolia
Národné povedomie
Dopravná výchova

- **Prosociálna výchova**

Podoblasti Ľudia v blízkom a širšom okolí
Základy etikety
Ľudské vlastnosti a emócie
Prosociálne správanie

Človek a svet práce

Cieľ: Utvárať a rozvíjať základné zručnosti dieťaťa zvládať úkony bežného dňa a zručností pri používaní nástrojov v bežnom živote

Podoblasti: Materiály a ich vlastnosti
Konštruovanie
Užívateľské zručnosti
Technológie výroby
Remeslá a profesie

Umenie a kultúra

Má dve základné časti **Hudobná výchova** a **Výtvarná výchova**

- **Hudobná výchova**

Cieľ: Rozvíjať elementárne hudobné schopnosti, zručnosti a návyky

Podoblasti: Rytmické činnosti
Vokálne činnosti
Inštrumentálne činnosti
Percepčné činnosti
Hudobno-pohybové činnosti
Hudobno- dramatické činnosti

- **Výtvarná výchova**

Cieľ: Dosiahnuť, aby dieťa prostredníctvom hravých činností s materiálmi, nástrojmi a jednoduchými výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami vyjadrilo svoju fantáziu, rozvíjalo si svoje schopnosti a získalo základné zručnosti v komunikácii a poznávaní sveta prostredníctvom vizuálnej kultúry.

Podoblasti: Výtvarné činnosti s tvarom na ploche
Výtvarné činnosti s tvarom v priestore
Výtvarné činnosti s farbou
Spontánny výtvarný prejav
Synestézia /medzi zmyslové vnímanie/
Vnímanie umeleckých diel

Zdravie a pohyb

Cieľ: Poskytnúť základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu si a zdokonaľovaniu nových pohybových schopností a zručností

Podoblasti: Zdravie a zdravý životný štýl

Hygiena a sebaobslužné činnosti

Pohyb a telesná zdatnosť

A) Plán a charakteristiky tém podľa mesiacov

SEPTEMBER **Kto som ja a kto si Ty**	Kto som ja, kto si ty Moji noví kamaráti Doma a v škôlke Bezpečne do škôlky

Charakteristika témy:
Deti sa oboznamujú so štruktúrou rodiny, opisujú a pomenovávajú členov rodiny. Poznávajú prostredie materskej školy, kamarátov, zoznamujú sa s režimom dňa, dokážu sa predstaviť menom a priezviskom, poznajú svoju značku. Pozorujú, opisujú a napodobňujú pracovné činnosti v MŠ. Spoznávajú svoje bydlisko jeho významné miesta, oboznamujú sa s dominantami obce a krásami okolitej prírody.
Utvárajú si návyky bezpečného správania sa na ceste a chodníku a skúsenosti súvisiace so správaním sa chodca, zo základnými pravidlami cestnej premávky. Oboznamujú sa o rôznych spôsoboch dopravy , poznávajú a pomenovávajú dopravné prostriedky aj podľa miesta ich pohybu.

OKTÓBER **Kamarátka Jeseň**	Ľudské telo Čo mi škodí, čo mi prospieva Ovocie a zelenina List a jeho farby

Charakteristika témy:
Deti vyberajú a pomenovávajú ovocie a zeleninu, rozlišujú ich podľa vzhľadu, chute a vône. Spoznávajú význam ovocia a zeleniny a vedia vysvetliť význam zdravej výživy. Identifikujú suroviny potrebné na prípravu niektorých zdravých jedál.
Osvojujú si návyky zdravého životného štýlu. Spoznávajú základné anatomické kategórie a fyziologické funkcie ľudského tela. Zameriavajú sa na starostlivosť o vlastné zdravie, rozlišujú stav zdravia a stav choroby. Otužovaním a pohybovými aktivitami predchádzajú ochoreniam. Všímajú si podstatné vlastnosti predmetov , spoznávajú náradie a nástroje pri úprave predmetu alebo materiálu.

Objavujú rôzne druhy rastlinstva a živočíšstva lesa a utvárajú si o nich konkrétne predstavy v procese zmien vzhľadom na ročné obdobia. Uvedomujú si , že les tvorí dôležitú súčasť životného prostredia a aký má význam pre ľudí.

Všímajú si rozdiely v teplote, pozorujú farbu a pohyb mrakov, zoskupovanie a odlet vtákov.

NOVEMBER **Jesenné radosti**	Jesenné radosti Semienko, list a strom Lesné zvieratká

Charakteristika témy:
Spoznávajú hlavné znaky jednotlivých ročných období, chápu rozdiely v počasí, pomenovávajú charakteristické znaky počasia. Označujú prírodné javy ovplyvnené počasím. Postupne spoznávajú rozmanitosť lesa, priamo pozorujú les, objavujú rôzne druhy rastlinstva .
Uvedomujú si, že les tvorí dôležitú súčasť životného prostredia a chápu, aký význam má les pre ľudí. Vhodnou motiváciou utvárajú emocionálny vzťah k prírode.
Objavujú rôzne druhy rastlinstva a živočíšstva a utvárajú si o nich konkrétne predstavy. Prakticky sa starajú o izbové rastliny. Vnímajú ich ako skrášľujúcu súčasť školského prostredia a posilňujú tak svoje estetické cítenie. Utvárajú si k nim pozitívny vzťah.

DECEMBER **Zima okolo, teplo v nás**	Decembrový kalendár Naše tradície Predvianočné dielničky Čarovné Vianoce

Charakteristika témy:
Uplatňujú návyky kultúrneho správania a rešpektovania spoločenských pravidiel pri spoločenských podujatiach. Utvárajú predstavy detí o regionálnych ľudových tradíciách a zvykoch.
Pociťujú potrebu starať sa o prírodu a život v nej, utvárajú si silný citový vzťah k živej a neživej prírode.
Posilňujú si schopnosť citlivého vnímania a sústredenia sa pri počúvaní obsahu reči druhých.
Pozorujú a prežívajú atmosféru sviatkov a osláv v rodine.

JANUÁR **Krásy zimy**	Pani Zima kraľuje Zimné športy Dvanásti kamaráti Tvary a materiály okolo nás

Charakteristika témy:
Pohybujú sa v rôznom prostredí- sneh, ľad, voda a otužujú sa prostredníctvom snehu, ľadu a vody. Osvojujú si základné pohybové zručnosti a získavajú špeciálne poznatky. Poznávajú pomocou pozorovania, rozprávania a PC zimné športy.
Poznávajú, rozlišujú a správne označujú časové vzťahy (kolobeh roka a časové vzťahy dňa, týždňa, mesiaca) v spojitosti s činnosťami významnými pre deti. Spájajú ich s príslušným pozdravom (dobrý deň, dobré ráno...). Správne zoraďujú časové vzťahy do obdobia jedného dňa. Rozlišujú deň aj noc. Orientujú sa v čase, poznávajú pojmy dnes, zajtra, včera. Vymenovávajú názvy dní v týždni. Pomocou pozorovania zmien v prírode chápu časovú

postupnosť a pravidelné striedanie ročných období.

FEBRUÁR **Februárové radovánky**	Fašiangy Od zrnka k chlebu Vodička čarodejníčka
Charakteristika témy: Na základe pozorovania si utvárajú predstavu o regionálnych ľudových tradíciách a zvykoch. Zúčastňujú sa na príprave fašiangov. Oboznamujú sa, triedia rôzne typy zŕn, ktoré sa používajú na pečenie chleba. Spoznávajú výrobný proces chleba, pečú podľa receptu. Opisujú postup prípravy produktov tradičných remesiel. Dodržiavajú hygienu, elementárne zásady bezpečnosti pri práci a poriadok vo svojom bezprostrednom pracovnom prostredí. Dramatizácia divadielka „O pampúšikovi“. Pozorujú a prežívajú atmosféru počas sviatkov, osláv v materskej škole. Rozlišujú a poznávajú charakteristické znaky, vlastnosti a skupenstvá vody. Poznávajú a zdôvodňujú význam vody pre život človeka, rastliny a živočíchy. Postupne si utvárajú pozitívny vzťah k prírode a poznávajú vodné toky, ktoré tvoria dôležitú súčasť životného prostredia. Pozorujú zamrznutý potok a rybník. Vnímajú krásu a rozmanitosť prírody. Uvedomujú si možné nebezpečenstvo pádu do vody. Všímajú si podstatné vlastnosti predmetov a javov a príčinné súvislosti prírodných a spoločenských javov a postupne chápať vzťahy medzi nimi.	

MAREC **Jarné rozprávkové prebúdzanie**	Tajomstvá vesmíru Tajomstvá knihy V kráľovstve rozprávok Jarná galéria
Charakteristika témy: Pomocou vizuálnych médií poznávajú našu Zem a iné vesmírne telesá. Rozširujú si vedomosti o svetadieloch. Oboznamujú sa s vesmírnym svetom. Pravidelným čítaním a prezeraním prejavujú záujem o knihy, spoznávajú priestory kde sa knihy nakupujú a požičiavajú. Praktickou zručnosťou sa zoznamujú ako kniha vzniká. Prežívajú ľudové rozprávky a pomenovávajú kladné a záporné postavy. Cez rozprávky a príbehy o zvieratách a prírode, si všímajú vzťah ľudí k zvieratám a prírode.	

Získané poznatky a vnútorné prežívanie pretavia vo výtvarných aktivitách. Rozvíjajú si estetické cítenie napr. zmysel pre zladenie farieb, kombinovanie materiálov, farebné a priestorové usporiadanie.

APRÍL **Čarovná príroda**	Veľká noc V záhradke Jarné kvietky Zvedavé otázky
Charakteristika témy: Utvárajú si emocionálne bohatý vzťah k prírode. Objavujú rôzne druhy rastlinstva a utvárajú si o nich konkrétne predstavy v procese zmien vzhľadom na ročné obdobie. Ochraňujú prírodu ako dôležitú súčasť životného prostredia. Pomocou praktických skúseností zisťujú, že rastliny potrebujú každodennú starostlivosť. Poznávajú význam rastlín pre život človeka. Vedia ich určiť a pomenovať. Postupne si osvojujú a zachovávajú správny pracovný postup. V hudobných aktivitách si rozvíjajú si zmyslové vnímanie, posilňujú si poznávacie city- zvedavosť, nadšenie, oduševnenosť, predstavivosť, fantáziu a tvorivosť uplatňujú v denných činnostiach. Rozvíjajú si drobné svalstvo rúk a zrakovú kontrolu.	

MÁJ **Zvedavé otázky**	Včielka a jej kamarátky Mojej mamičke Na hospodárstve Exotické zvieratká Keď vyrastiem budem...
Charakteristika témy: Pomocou pozorovania sa zoznamujú s hmyzom a hospodárskymi zvieratami. Zisťujú čím sa živia a kde bývajú. Spoznávajú ich spôsob života. Opisujú a zdôvodňujú ich základné vlastnosti, vedia ich odlíšiť na základe typických znakov a miesta výskytu, spôsobu života, či úžitku. Spoznávajú exotické zvieratá. Objavujú rôzne živočíšstva a utvárajú si o nich konkrétne predstavy. Rozhodujú o pravdivosti jednoduchých tvrdení, spoznávajú povolania – hry so symbolickými peniazmi a tovarom, určovanie počtu objektov na základe hmatu, zvuku, stretávanie sa s rôznymi symbolmi ...	

JÚN **Vydajme sa na vandrovku**	MDD Malé, ale čisté Štiavnické mestečko Malý sprievodca Slovenskom Rozlúčka

Charakteristika témy:
Prakticky uplatňujú základné pravidlá správania sa na ulici, uplatňujú zásadu „vidieť a byť videný“. Spoznávajú a uplatňujú si zásady kultúrneho a ohľaduplného správania sa v dopravných prostriedkoch. Oboznamujú sa s prácou záchranárskych zložiek „pomáhať a chrániť“. Polícia, hasiči, záchranári – pozorujú a rozlišujú dopravné prostriedky podľa pohybu a zvuku.
Utvárajú a prakticky uplatňujú návyky nehrať sa s horľavými predmetmi, a s otvoreným ohňom. Spoznávajú význam ochrany pred požiarom a základné zásady správania pri požiari.
Rozvíjajú si zmyslové vnímanie, posilňujú poznávacie city- zvedavosť, nadšenie, oduševnenosť. Postupne spoznávajú možnosti letných dovoleniek, letných hier a aktivít. Rozlišujú podľa dominánt hlavné mesto Slovenska a poznávajú, že naša vlasť je Slovensko. Rozlišujú a spoznávajú slovenskú štátnu zástavu(farby a usporiadanie), vyhľadávajú slovenskú zástavu medzi zástavami iných štátov . Charakterizujú štátne symboly Slovenska(hymna, znak, zástava,). Spoznávajú okolité mestá a dediny v mieste bydliska. Poznávajú a pomenovávajú rôzne významné miesta regiónu a krajiny, v ktorej žijú .

AUGUST Čo najviac aktivít plánovať s realizáciou vonku. Jednoduché plánovanie.	

B) Výchovno-vzdelávacie stratégie, metódy, zásady, učebné zdroje a pomôcky

Stratégie

- Edukačné hry
- Pohybové a relaxačné aktivity
- Športovo-súťažívé hry
- Grafomotorické cvičenia
- Hudobno-pohybové činnosti
- Spevácke činnosti
- Výtvarné techniky
- Pracovné techniky
- Práca s netradičným materiálom
- Vychádzky do prírody
- Práca s počítačom a interaktívnou tabuľou
- Obrázkové čítanie
- Predčitateľská gramotnosť
- Návštevy inštitúcií /ZŠ, OCÚ, Múzeum, knižnica.../
- Zveľaďovanie životného prostredia
- Krúžková činnosť
- Tvorivá dramatika, dramatizácia
- Detské príležitostné besiedky s programom /Deň matiek, Vianoce pre zvieratká,...../
- Experimentovanie, bádanie, pokusy
- Ranný kruh
- Námetové hry
- Matematické a logické hry
- Problémové úlohy
- Konštruktívne hry
- Prezeranie kníh a encyklopédií, počúvanie rozprávok a príbehov s porozumením
- Hry zamerané na citlivosť sluchu a sluchovú diferenciáciu
- Zmyslové hry (hmatové, chuťové, čuchové...)
- Tvorba príbehu ,reprodukcia príbehu
- Spoločné čítanie, maľované čítanie
- Výstava detských prác na tému
- Artikulačné, rečové, sluchové a rytmické hry so slovami
- Priame pozorovanie
- Bádateľské aktivity, pokusy, experimentovanie
- Brigáda na školskom dvore
- Výlety a exkurzie
- Zážitkové učenie
- Divadelné predstavenie
- Besiedky
- Karneval
- Pojmové mapovanie
- Pracovné činnosti na školskom dvore
- Exkurzia do základnej školy
- Rozhovor
- Činnosti s digitálnou technikou a technológiami
- Hry s vodou a s pieskom

- Rozlúčka s predškolákmi
  Iné

Metódy
- Hra
- Slovné
- Fixačné
- Motivačné
- Stimulačné
- Zážitkové učenie
- Experimentovanie
- Kooperatívne učenie
- Manipulácia s predmetmi
- Pokus - omyl
- Diskusia
- Opis
- Rozhovor
- Rozprávanie pozorovanie
- Praktické
- Projektové
- Environmentálna výchova
- Dramatizačné
- Kresba
- Maľovanie
- Zostrojovanie, konštruovanie
- Práca s knihou a ilustráciou
- Objavovanie súvislostí
- Prezentácia
- Praktická činnosť
- Názorné
- Napodobovanie
- Diagnostické
- Iné

Zásady
- Komplexného rozvoja osobnosti dieťaťa
- Cieľavedomosti
- Individuálneho prístupu
- Názornosti
- Sústavnosti a primeranosti
- Uvedomelosti a aktivity
- Vedeckosti

Učebné zdroje a pomôcky

- Edukačnými hrami poznávame svet
- Metodické zásobníky piesní, hier, básní
- ITK technika
- Detské programy s PC
- Didaktické pomôcky
- Metodické príručky
- Encyklopédie a náučné knihy
- Detská literatúra
- Materiálno-technické pomôcky
- Príroda, školský dvor

- Pracovné listy
- Výtvarný a prírodný materiál
- CD a DVD nosiče
- Odborná literatúra
- Školský dvor
- Bábky ,maňušky, rekvizity, makety
- Obrázkový materiál
- Návštevy , exkurzie, výlety
- Pracovné zošity
- Predmety dennej potreby
- Turisticko-športové aktivity
- Orffov inštrumentár
- Eko hry
- Športové náčinie a náradie
- Interiér a exteriér materskej školy ,širšie okolie materskej školy
- Detské pracovné náradie
- Obrazový materiál
- Stavebnice, kocky, hračky...
- Dopravné značky, semafor, dopravné prostriedky...
- Prírodný materiál – gaštany, tekvice, šípky, listy zo stromov...
- Reálne plody a makety ovocia, zeleniny
- Kolobežky, odrážadlá, trojkolky, štvorkolky
- Tematicky zameraná literatúra pre deti
- Odborno-metodická literatúra pre učiteľky
- Kostýmy
- Vybavenie pre zimné hry a športy

Iné

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	TERMÍN- mesiac

Pohybová a telesná zdatnosť Chôdza	- zdokonaľovať pravidelnú chôdzu v súlade s pohybom paží - meniť chôdzu v rozličnom tempe - chodiť rozličnými druhmi chôdze po zvýšenej a šikmej rovine - chodiť v priestore vyhýbať sa prekážkam, meniť smer chôdze - v organizovanom útvare zvládnuť chôdzu s prekračovaním prekážok	
Pohybová a telesná zdatnosť Beh	- zvládnuť beh za vedúcim dieťaťom - behať v priestore v určenom smere, meniť smer behu - striedať beh, chôdzu na zvukový signál - zvládnuť beh s prekonávaním prekážok a s vyhýbaním sa prekážke	
Pohybová a telesná zdatnosť Skok	- zvládnuť skoky znožmo v organizovanom útvare - skákať v podrepe - preskakovať nízke prekážky v organizovanom útvare - uplatňovať skok poskočný v organizovanom útvare	
Pohybová a telesná zdatnosť Lezenie	Lezenie a plazenie - liezť pod nízkou prekážkou - zvládnuť plazenie po bruchu - plaziť sa po bruchu na lavičke s priťahovaním paží - liezť tunelom v podpore drepmo - zvládnuť tanečný beh, uplatňovať v danom rytme krok poskočný a tanečný	
Pohybová a telesná zdatnosť Manipulovanie s náčiním	Manipulovať s náčiním - chytať loptu vo dvojiciach, - hodiť loptu na cieľ - podávať a odrážať loptu rôznej veľkosti - preskakovať švihadlo - podávať a kotúľať loptu	
Pohybová a telesná zdatnosť	Vykonať obrat - chôdzu okolo vlastnej osi	

Akrobatické zručnosti	- ovládať stoj na jednej nohe - ovládať poskoky na jednej nohe a obrat vo výskoku - rešpektovať pravidlá pohybových hier - imitovať tanečné kroky - realizovať kotúľ vpred / iné prevaly	